

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Péterfy Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Dézsi-Péterfy Ferenc ügyvéd) által képviselt I - V. rendű, IX - X. rendű felpereseknek, a Hontvári és Társa Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Völgyesiné dr. Hontvári Zsuzsanna ügyvéd) által képviselt I. rendű, a Vassné dr. Gergács Éva jogtanácsos által képviselt II. rendű alperesek ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Pest Megyei Bíróság 2011. január 5. napján meghozott, 6.P.22.042/2009/28. számú ítélete ellen, a felperesek részéről 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi az alpereseket, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű felperesnek 160.500 (százhatvanezer-ötszáz), a III. rendű felperesnek 138.000 (százharmincnyolcezer), a IV. rendű felperesnek 154.500 (százötvennégyezer-ötszáz), a IX. rendű felperesnek 172.500 (százhetvenkétezer-ötszáz), a X. rendű felperesnek 272.000 (kétszázhetvenkétezer) forint tőkét, valamennyi összeg után 1995. október 18. napjától 2000. augusztus 31. napjáig évi 20 %, 2000. szeptember 1. napjától 2000. december 31. napjáig évi 12 %, 2001. január 1. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11 %, 2005. január 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. A felperesek által az I. rendű alperes részére egyetemlegesen fizetendő perköltség összegét 107.220 (százhetezer-kétszázhusz) forintról 53.610 (ötvenháromezer-hatszázöt) forintra leszállítja. A felpereseket az I. és II. rendű alperesek javára perköltség egyetemleges megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezést mellőzi, és kimondja, hogy az elsőfokú eljárásban felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik. Az elsőfokú bíróság ítéletének a kereseti illeték viselésére vonatkozó rendelkezését akként változtatja meg, hogy az I. rendű felperest 9.630 (kilencezer-

hatszázharminc), a IV. rendű felperest 4.635 (négyezer-hatszázharmincöt), az V. rendű felperest 4.635 (négyezer-hatszázharmincöt), a IX. rendű felperest 10.350 (tízezer-háromszázötven), a X. rendű felperest 16.320 (tizenhatezer-háromszázhusz), az alpereseket egyetemlegesen 53.850 (ötvenháromezer-nyolcszázötven) forint illeték megfizetésére kötelezi az államnak külön felhívásra, míg a fennmaradó kereseti illetéket az állam viseli. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A Fővárosi Ítéltábla megállapítja, hogy a fellebbezési eljárással felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik. Az I. rendű felperest 9.630 (kilencezer-hatszázharminc), a IV. rendű felperest 4.635 (négyezer-hatszázharmincöt), az V. rendű felperest 4.635 (négyezer-hatszázharmincöt), a IX. rendű felperest 10.350 (tízezer-háromszázötven), a X. rendű felperest 16.320 (tizenhatezer-háromszázhusz), az alpereseket egyetemlegesen 53.850 (ötvenháromezer-nyolcszázötven) forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére kötelezi az államnak külön felhívásra, míg a fennmaradó illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ...-i, '1' helyrajzi szám alatti ingatlan tulajdonosa az I. rendű felperes, a '2' helyrajzi szám alatti ingatlan tulajdonosa a III. rendű felperes, a '3' helyrajzi szám alatti ingatlan tulajdonosa a IV. rendű felperes, a '4' helyrajzi szám alatti ingatlan tulajdonosa a IX. rendű felperes, míg az '5' helyrajzi szám alatti ingatlan tulajdonosa a X. rendű felperes. Valamennyi ingatlan a ... utcában, a ... és a ... számú országos főútvonalak csomópontjának a közelében helyezkedik el. A telkek a két főút szintjénél mélyebben fekszenek. A telkeken összegyűlő csapadékvíz korábban egy talpárok vezette el. 1991-ben és 1992-ben a II. rendű alperes megbízásából az I. rendű alperes bonyolította le a két főút csomópontjának az átépítését. Az átépítés során a talpárkot betemették, és annak a helyére folyókát helyeztek el. Az átépítést követően a felperesek tulajdonában álló ingatlanokon álló épületek nedvesedni, vizesedni kezdtek. A nedvesedés következtében az I. rendű felperes ingatlanának értéke 321.000 forinttal, a III. rendű felperes ingatlanának értéke 276.000 forinttal, a IV. rendű felperes ingatlanának értéke 309.000 forinttal, a IX. rendű felperes ingatlanának értéke 345.000 forinttal, a X. rendű felperes ingatlanának értéke 544.000 forinttal csökkent. A ... és a ... főutak csomópontját 1992 után is többször átépítették, ott körforgalmú csomópontot alakítottak ki.

A felperesek keresetükben az ingatlanaik értékcsökkenésének egyetemleges megtérítésére kérték kötelezni az alpereseket. Az I. rendű felperes 383.000, a II. és III. rendű felperesek 337.000, a IV. és V. rendű felperesek 374.000, a IX. rendű felperes 328.000, a X. rendű felperes 656.000 forint tőkére, utána a keresetlevélben megjelölt időponttól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatra,

és a perrel felmerült költségeinek a megtérítésére tartott igényt. A felperesek a keresetüket azzal indokolták, hogy az ingatlanok vizesedését az alperesek tevékenysége, a csomópont kiépítése okozta. A vizesedés a felperesek tulajdonában lévő ingatlanok értékét csökkenti, az értékcsökkenésből a felpereseknek kára keletkezett, ami ok-okozati összefüggésben áll az alperesek tevékenységével, ezért az alperesek kötelesek a felperesek kárát megtéríteni.

Az alperesek az ellenkérelmükben a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását kérték. Ellenkérelmükben vitatták, hogy az ingatlanok vizesedése és értékcsökkenése ok-okozati összefüggésben áll az alperesek tevékenységével. Hangsúlyozták, hogy az I. rendű alperes a II. rendű alperes megbízottjaként, megbízási szerződés alapján járt el.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak 870.000 forint feljegyzett illetéket. Megállapította, hogy a II. és III. rendű felperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt illetéket az állam viseli. Kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű alperesnek 15 nap alatt 107.220 forint perköltséget. Kötelezte a felpereseket, hogy ugyancsak 15 nap alatt fizessenek meg az I. és II. rendű alpereseknek 60.000-60.000 forint perköltséget. Ítéletének indokolásában rámutatott, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felpereseket terhelte az alperesek tevékenysége és az ingatlanok vizesedése közötti okozati összefüggés fennállásának a bizonyítása. Ennek a bizonyítási kötelezettségüknek a felperesek szakvéleményekkel kívántak eleget tenni. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a perben beszerzett két szakértői vélemény az ok-okozati összefüggés vonatkozásában ellentétes álláspontra helyezkedett. A szakvélemények közötti ellentmondás feloldása érdekében az elsőfokú bíróság szakértői felülvéleményt szerzett be. A szakvélemények és a felülvélemény tartalmának a mérlegelése alapján az elsőfokú bíróság azt a jogi következtetést vonta le, hogy sem a szakvélemények, sem a felülvélemény, sem a perben rendelkezésre álló más bizonyíték nem támasztja alá kétséget kizáróan az ok-okozati összefüggés fennállását az alperesek tevékenysége és a felperesek kárainak a bekövetkezése között.

Az ítélet ellen elsődlegesen annak megváltoztatása és keresetük teljesítése, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezése érdekében a felperesek terjesztettek elő fellebbezést. Fellebbezésükben hangsúlyozták, hogy a per elhúzódása és tizenöt évet meghaladó tartama rendkívüli mértékben megnehezítette a bizonyítást a felperesek számára. Előadták, hogy az utak csomópontja és annak környéke több ízben átépült. Hivatkoztak arra, hogy a szakvélemények a károk bekövetkezésében közreható tényezőként határozták meg az alperesek tevékenységét és az utak csomópontjának első átépítését. A felperesek jogi álláspontja szerint az alpereseknek felróható, hogy az átépítés előtt nem készítettek hatástanulmányt, és az átépítés során a talaj- és csapadékvíz elvezetését nem oldották meg megfelelően. Kifejtették, hogy az alperesek által a talajvíz elvezetése érdekében készített létesítmények nem töltik be a funkciójukat. A

felperesek a fellebbezésükben érveltek azzal is, hogy az idő múlása és a környezet többszöri megváltozása nem értékelhető a felperesek terhére. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok köréből kirekesztette az újabb átépítések előtt készült szakértői véleményt és annak felülvéleményezését. A felperesek kifogásolták azt is, hogy az elsőfokú bíróság a felperesek indítványától eltérően a szakértőket nem ugyanazon a tárgyalási napon, egymás jelenlétében hallgatta meg.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására és a felperesek másodfokú perköltségben marasztalására irányult.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés részben megalapozott.

A felperesek a nekik szerződésen kívül okozott károk megtérítése iránt terjesztettek elő keresetet. Az alperesek az ellenkérelmükben elsődlegesen azzal védekeztek, hogy az általuk kifejtett tevékenység és a felperesek kárai között nem áll fenn ok-okozati összefüggés. Az I. rendű alperes ezen kívül hivatkozott arra is, hogy a csomópont átépítése során a II. rendű alperes megbízottjaként járt el, emiatt nem terheli felelősség a felpereseket ért károkért.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Ennek a törvényi rendelkezésnek az értelmében a kárt az köteles megtéríteni, aki a kárt okozta. A 6-os és 7-es számú főútvonalak csomópontjának átépítése a II. rendű alperes feladatkörébe tartozott. Ennek a feladatának a II. rendű alperes úgy tett eleget, hogy az átépítés lebonyolításával megbízási szerződésben az I. rendű alperest bízta meg. A csomópont átépítése során az I. rendű alperes a megbízási szerződés alapján a II. rendű alperes megbízottjaként, a II. rendű alperes **érdekeiben** járt el. A csomópont átépítésének a kivitelezéséhez szükséges engedélyeket azonban a saját nevében szerezte be, a szerződéseket a saját nevében kötötte meg. Az I. rendű alperesnek közvetlen ráhatása volt az építkezés előkészítésére, a környezetre gyakorolt hatásainak a felderítésére, valamint az átalakítás lebonyolításának a módjára. Mindezekre a körülményekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla jogi álláspontja szerint az I. rendű alperes minősül a csomópont átalakítás építtetőjének, az átalakítás miatt bekövetkezett károk okozójának.

A Ptk. 350. § (1) bekezdése kimondja, hogy a megbízott által ilyen minőségben okozott kárért a károsult harmadik személlyel szemben a megbízó a megbízottal egyetemlegesen felelős. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy őt a megbízott megválasztásában, utasításokkal ellátásában és felügyeletében mulasztás nem terheli.

Ennek a rendelkezésnek az alapján a II. rendű alperes a felpereseknek okozott károkért az I. rendű alperessel egyetemlegesen felelős. A II. rendű alperes a perben

nem hivatkozott olyan körülményre, amely alapján a kártérítési felelősség alól mentesülhetne.

A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a perben ennek a rendelkezésnek az alapján a felpereseket terhelte az alperesek tevékenysége és a felperesek tulajdonában lévő ingatlanok értékcsökkenése közötti ok-okozati összefüggés fennállásának a bizonyítása. Ennek a bizonyítási kötelezettségüknek a felperesek szakértői bizonyítással kívántak eleget tenni.

A Pp. 206. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A perben beszerzett szakvélemények közül a Közlekedéstudományi Intézet véleménye azt állapította meg, hogy a közutak csomópontjának átépítése és a felperesi ingatlanok vizesedése között nem áll fenn okozati összefüggés. Ezzel szemben az ... szakértői Intézet - a fellebbezési eljárásban a tárgyaláson szóban kiegészített és megerősített - szakvéleményében úgy foglalt állást, hogy a felperesi ingatlanok értékcsökkenését előidéző vizesedés kiváltó oka a csapadékvíz elvezetését szolgáló talpárok betemetése volt. Ez utóbbi szakértői álláspontot támasztotta alá a szakvélemények felülvéleményezése céljából kirendelt ... Szakértői Bizottságának - szintén a fellebbezési eljárásban a tárgyaláson szóban kiegészített és megerősített - felülvéleménye is. A Szakértői Bizottság felülvéleménye rámutatott arra is, hogy a felperesi ingatlanok vizesedésének nem a talpárok betemetése az egyetlen és kizárólagos oka, a vizesedéshez más okok is hozzájárulnak, illetve más körülmények is befolyásolják.

Az ítéltábla álláspontja szerint a szakvélemények és a felülvélemény értékelése során kiemelt jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy az ...szakértői Intézet szakvéleménye készült legkorábban. A szakvélemény 1998. októberében kelt, időben legközelebb az I. rendű alperes által lebonyolított csomópont-átépítés időpontjához. Emiatt ennek a szakvéleménynek az elkészítését még nem befolyásolhatták a csomópont későbbi átépítései, valamint azok következményei. Ez a szakvélemény annak a tényleges állapotnak és helyzetnek a figyelembevételével készült, ami az I. rendű alperes által bonyolított átépítés eredményeként alakult ki. A szakvélemény a csomópont átépítése és a felperesi ingatlanok vizesedése közötti oksági kapcsolatot megállapította, ezt a megállapítást a Szakértői Bizottság felülvéleménye megerősítette.

Az ítéltábla a szakvélemények és a felülvélemény Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelése alapján - az elsőfokú bíróság jogi álláspontjától eltérően - arra

az álláspontra helyezkedett, hogy a felperesi ingatlanok vizesedése és az emiatt bekövetkezett értékcsökkenése részben az I. rendű alperesnek a II. rendű alperes megbízásából és **érdekeiben** végzett tevékenységére, a talpárok betemetésére vezethető vissza. Az I. rendű alperes tevékenysége és a felperesek kárainak bekövetkezése között rész-oki összefüggés áll fenn.

Az ítéltábla jogi álláspontja szerint az eltelt időre, a felperesi ingatlanok, valamint a csomópont környezetének többszöri és jelentős megváltozására tekintettel sem szakértői bizonyítással, sem más módon nem állapítható meg az, hogy a szakvéleményben és a felülvéleményben feltárt rész-okok és egyéb befolyásoló tényezők milyen arányban idézik elő a felperesi ingatlanok nedvesedést.

Mind az ...szakértői Intézet szakvéleménye, mind a Szakértői Bizottság felülvéleménye olyan eseményként írta körül a talpárok betemetését, ami döntő mértékben, meghatározó módon járult hozzá a felperesi ingatlanok vizesedéséhez. Az ítéltábla álláspontja szerint a szakvélemény és a felülvélemény mérlegelése alapján az megállapítható, hogy a talpárok betemetése bizonyosan legalább 50 % arányban járult hozzá a felperesi ingatlanok nedvesedéséhez, a felperesek kárainak a bekövetkezéséhez. Erre figyelemmel a felperesek kárát az alperesek 50 % arányban kötelesek megtéríteni.

A Ptk. 355. § (4) bekezdése úgy szól, hogy kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, ami a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A kár megtérítését, mint károsult az a személy követelheti, akinek a vagyonában értékcsökkenés állt be. A periratok közt rendelkezésre álló tulajdoni lapokból az ítéltábla megállapította, hogy a perrel érintett ingatlanok tulajdonosai az I., a III., a IV., a IX. és a X. rendű felperesek, míg a II. és az V. rendű felperesek az ingatlanokon nem rendelkeznek tulajdonjoggal. Az értékcsökkenés az I., a III., a IV., a IX. és a X. rendű felperesek vagyonában következett be, ezért ők tarthatnak igényt káruk megtérítésére, míg a II. és az V. rendű felpereseket kártérítés nem illeti meg.

Az ...szakértői Intézet 1995. október 18-án kelt szakvéleménye az I. rendű felperes ingatlanában bekövetkezett értékcsökkenést 321.000 forintban, a III. rendű felperes ingatlanában bekövetkezett értékcsökkenést 276.000 forintban, a IV. rendű felperes ingatlanának értékcsökkenését 309.000 forintban, a IX. rendű felperes ingatlanának értékcsökkenését 345.000 forintban, a X. rendű felperes ingatlanának értékcsökkenését 544.000 forintban állapította meg a szakvélemény készítésének időpontjában.

A Ptk. 360. § (1) bekezdése szerint a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes.

A Ptk. 360. § (2) bekezdése értelmében a kárért felelős személy helyzetére a szerződés teljesítésében késedelmes kötelezettre irányadó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

A Ptk. 298. § a./ pontja kimondja, hogy a kötelezett késedelembe esik, ha a szerződésben megállapított, vagy a szolgáltatás rendeltetéséből kétségtelenül megállapítható teljesítési idő eredménytelenül eltelt.

Az alperesek nem térítették meg nyomban a felperesek kárait, ezért a teljesítéssel a Ptk. 298. § a./ pontja értelmében késedelembe estek. Emiatt a Ptk. 300. § (1) bekezdése alapján a késedelembe esésük időpontjától törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére is kötelesek. A szakvélemény az ingatlanok értékcsökkenését az 1995. évi értékviszonyok figyelembe vételével állapította meg. Emiatt az ítélőtábla az alperesek késedelembe esésének az időpontját a szakvélemény elkészítésének a napjával egyezően határozta meg, és ettől az időponttól kötelezte az alpereseket késedelmi kamat megfizetésére.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta. Az elsőfokú perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett, míg a kereseti illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) és (2) bekezdése, és 14. §-a alapján határozott.

A Fővárosi Ítélőtábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazott Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett úgy, hogy a peres felek a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik. A feljegyzett fellebbezési eljárási illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) és (2) bekezdése, és 14. §-a alapján határozott.

, 2011. július 13.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Lente Sándor s. k. előadó bíró, Dr. Csóka István s. k. bíró